

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Podstawa: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. 2002 Nr 140, poz. 1171 ze zmianami Dz. U. 2005 Nr 2, poz. 8)

1. Identyfikacja preparatu. Identyfikacja producenta i dystrybutora

Identyfikacja preparatu

Nazwa handlowa: KEIM Purkristalat Farbpulver

Zastosowanie: dwuskładnikowa, silikatowa farba w proszku.

Identyfikacja producenta i dystrybutora

	PRODUCENT	DYSTRYBUTOR
Nazwa	Keimfarben GmbH & Co. KG	Keim Farby Mineralne Sp. z o.o.
Adres	Keimstrasse 16, D-86420 Diedorf	ul. Fabryczna 20 c, PL 53-609 Wrocław
Numer telefonu	+49 821 4802-0	+48 71 711 72 88
Numer faksu	+49 821 4802-210	+48 71 711 72 87
Telefony alarmowe	Keim Farby Mineralne Sp. z o.o.	+48 71 329 81 52
	Pogotowie Ratunkowe	999
	Policja	997
	Straż Pożarna	998
	Telefon alarmowy	112
	Ośrodek Ochrony Pracy KONTRAKT	+48 71 329 82 19
	Specjalista ds. bezp. Marek Lejza	+48 501 78 66 63

2. Skład i informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna:

Farba w proszku na bazie silikatowych i kalcytowych wypełniaczy jak ditlenek tytanu i nieorganiczne pigmenty.

Niebezpieczne składniki:

CAS: 7727-43-7 EINECS: 231-784-4	Siarczan(VI) baru		10 -25 %
CAS: 13463-67-7 EINECS: 236-675-5	Ditlenek tytanu		2,5 – 10 %
CAS: 1314-13-2 EINECS: 215-222-5	Tlenek cynku	N; R 50/53	≤ 2,5 %

(Objaśnienia klas bezpieczeństwa patrz pkt. 16)

3. Identyfikacja zagrożeń

Klasyfikacja preparatu zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666):

Symbole zagrożenia: brak

Rodzaje zagrożenia dla człowieka i środowiska:

R 52/53 Działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

4. Pierwsza pomoc

W przypadku wdychania:

Dostęp świeżego powietrza lub tlenu, zasięgnąć porady lekarza.

W razie kontaktu ze skórą:

KEIMFARBEN GmbH & Co. KG

Strona 1 z 7

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Natychmiast dokładnie zmyć wodą z mydłem i dobrze spłukać.

W przypadku utrzymującego się podrażnienia skóry zasięgnąć porady lekarza.

W przypadku kontaktu z oczami:

Oczu nie zamykać, płukać kilka minut pod bieżącą wodą i zasięgnąć porady lekarza.

W przypadku połknięcia:

Nie wywoływać wymiotów.

Usta i gardło wypłukać wodą.

W razie utrzymujących się dolegliwości zasięgnąć porady lekarza.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Właściwe środki gaśnicze:

CO₂, piana, proszek gaśniczy.

Sam produkt nie jest palny, środki gaszące dostosować do otoczenia.

Środki gaśnicze których nie wolno używać ze względów bezpieczeństwa: zwarty strumień wody.

Szczególne zagrożenia ze strony produktów spalania lub powstających gazów: w trakcie podgrzewania lub w przypadku pożaru mogą się uwalniać trujące gazy.

W przypadku pożaru uwalniane zostają:

- tlenki węgla (CO_x),
- fluorowodór (HF),
- ditlenek siarki (SO₂),
- tlenek baru -para.

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków:

Stosować ochronny aparat tlenowy, niezależny od składu powietrza w miejscu pracy.

Informacje dodatkowe:

W przypadku pożaru nie należy wdychać dymu, gazów pożarowych i oparów.

Pozostałości popożarowe i skażona woda po gaszeniu muszą być usunięte z uwzględnieniem miejscowych przepisów urzędowych.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Indywidualne środki ostrożności:

Zadbać o odpowiednią wentylację w miejscu pracy.

Unikać tworzenia się pyłów (kurzu).

Podczas fumigacji/rozpylania/natryskiwania stosować odpowiednie środki ochrony dróg oddechowych.

Stosować przepisy bezpieczeństwa (patrz pkt. 7 i 8).

Produkt w połączeniu z wodą tworzy śliską nawierzchnię.

Nie należy wdychać pyłów.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Unikać przedostania się do ziemi, wód powierzchniowych, kanalizacji.

Przestrzegać lokalnych przepisów urzędowych.

W razie przedostania się do wód powierzchniowych lub kanalizacji powiadomić odpowiednie władze.

Metody oczyszczania/usuwania:

Zamknąć odpływy (ryzyko zatkania).

Usuwać mechanicznie.

Unikać tworzenia się pyłów (kurzu).

Zebrany materiał usunąć zgodnie z przepisami urzędowymi.

Nieoczyszczone powierzchnie należy dokładnie oczyścić.

Informacje dodatkowe: informacje dotyczące usuwania patrz pkt. 13.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie

Postępowanie z preparatem:

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Wskazówki do bezpiecznego obchodzenia się z preparatem:

Przechowywać pojemniki szczelnie zamknięte.
 Unikać tworzenia się pyłów (kurzu).
 Nie należy wdychać pyłów.
 Stosować się do środków bezpieczeństwa zawartych w pkt. 8.
 Przestrzegać przepisów BHP.

Wskazówki dotyczące ochrony przed pożarem i eksplozją: brak szczególnych wskazówek.

Magazynowanie:

Wymogi dotyczące magazynów i pojemników: przechowywać wyłącznie w oryginalnych pojemnikach.
Składowanie wraz z innymi towarami: nie składować razem z kwasami.

Dalsze informacje:

Przechowywać pojemniki w miejscu dobrze wentylowanym.
 Chronić przed tworzeniem i zbieraniem się kurzu.
 Przechowywać pojemniki szczelnie zamknięte.
 Przechowywać w chłodnych i suchych pomieszczeniach.
 Chronić przed mrozem.
 Chronić przed nagrzewaniem i bezpośrednim nasłonecznieniem.

Klasa magazynowania: 13

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Dodatkowe zalecenia w zakresie środków ostrożności:

Brak dodatkowych danych, patrz pkt. 7.

Parametry kontroli narażenia, najwyższe dopuszczalne stężenia substancji w środowisku pracy:

Rozporządzenie MPiPS z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217/2002r, poz. 1833):

7727-43-7 siarczan(VI) baru

AGW 3* 10** mg/m³
 2(II); * przenikająca do pęcherzyków płucnych **wdychana frakcja; AGS

13463-67-7 ditlenek tytanu

AGW 3* 10** mg/m³
 2(II); * przenikająca do pęcherzyków płucnych **wdychana frakcja; AGS

1314-13-2 tlenek cynku

MAK 1A mg/ m³
 Dym

Środki ochrony indywidualnej:

Przed przerwą i po zakończonej pracy należy umyć ręce.
 Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.
 Nie wdychać pyłów/dymu/oparów.

Ochrona dróg oddechowych:

W przypadku niedostatecznej wentylacji stosować odpowiednie indywidualne środki ochrony dróg oddechowych.

Filtr: P.

Ochrona rąk:

Stosować rękawiczki ochronne.

Materiał rękawiczek ochronnych: odpowiednie są np.:

Rękawiczki bawełniane impregnowane nitylem
 Rękawiczki z PVC lub PE

Zalecana grubość materiału: ≥ 0,5 mm

Wybór odpowiednich rękawiczek nie jest zależny wyłącznie od materiału, lecz również od dalszych cech jakości, które różnią się w zależności od producenta.

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Ponieważ produkt jest preparatem składającym się z kilku substancji, to odporności materiałów, z których wykonano rękawice nie można wcześniej wyliczyć i dlatego też musi być ona sprawdzona przed zastosowaniem.

Okres przepuszczalności materiału rękawiczek:

Wartość dla permeacji: poziom ≥ 6 (480 min).

Określony czas perforacji zgodnie z normą EN 374 część III nie został ustalony pod warunkiem praktycznego zastosowania. Zalecany maksymalny okres trwałości, który odpowiada 50% czasu perforacji.

Ochrona oczu i twarzy:

Stosować szczelne okulary ochronne.

Ochrona ciała:

Stosować odzież ochronną.

Stosowane środki ochrony indywidualnej powinny spełniać wymogi Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej.

Pracodawca jest zobowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na czynniki chemiczne są określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 69/1996, poz. 332, wraz z późniejszymi zmianami).

9. Właściwości fizykochemiczne

Postać:	trwała
Kolor:	różnorodny, w zależności od koloru farby
Zapach:	bezwonny
Temperatura topnienia:	$> 1300^{\circ}\text{C}$
Temperatura wrzenia:	nie dotyczy
Temperatura zapłonu:	nie dotyczy
Temperatura samozapłonu:	produkt nie jest samozapalny
Właściwości wybuchowe:	produkt nie ulega eksplozji
Granice wybuchowości:	
Właściwości wywołujące pożar:	nie dotyczy
Ciśnienie pary:	nie dotyczy
Gęstość przy 20°C:	$0,6 - 0,8 \text{ * g/cm}^3$
Wzgl. gęstość pary (powietrze = 1):	nie dotyczy
Prędkość parowania:	nie dotyczy
Rozpuszczalność w wodzie:	nierozpuszczalny
Wartość pH:	nieokreślona
Współcz. podziału n-oktanol/woda:	nie dotyczy
Lepkość:	
Dynamiczna przy 20°C:	nieokreślona
Informacje dodatkowe:	* wartości odnoszą się do świeżo wyprodukowanego produktu i z upływem czasu mogą ulec zmianie.

10. Stabilność i reaktywność

Warunki, których należy unikać:

Brak przy zastosowaniu zalecanych przepisów zastosowania.

Materiały, których należy unikać: Kwasy

Niebezpieczne reakcje: brak.

Niebezpieczne produkty rozkładu:

W przypadku pożaru uwalniane zostają:

- tlenki węgla (CO_x),
- fluorowodór (HF),
- ditlenek siarki (SO_2),
- tlenek baru -para.

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Brak przy zastosowaniu zalecanych przepisów magazynowania i zastosowania.

11. Informacje toksykologiczne

Ostra toksyczność:

Wartość LD/LC50:

1314-13-2 tlenek cynku

Doustnie I LD50 I > 5000 mg/kg (rat)

Działanie drażniące:

W przypadku kontaktu ze skórą: częsty i trwały kontakt ze skórą może prowadzić do podrażnień skóry.

W przypadku kontaktu z oczami: powstający pył może prowadzić do przejściowego mechanicznego podrażnienia oczu.

W przypadku połknięcia: w przypadku przekroczenia „ogólnych wartości granicznych pyłu” porównywalny z obojętnymi pyłami – możliwe nadwężenie dróg oddechowych.

Łagodzenie: brak środków łagodzących.

Pozostałe informacje (dot. toksykologii eksperymentalnej): badania eksperymentalne nie zostały przeprowadzone.

Dodatkowe wskazówki dot. toksyczności produktu:

Produkt według naszej wiedzy i informacji, przy zastosowaniu zalecanych przepisów magazynowania i zastosowania, nie jest szkodliwy dla zdrowia.

12. Informacje ekologiczne

Działanie ekotoksyczne:

Toksyczność w wodzie:

Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

Działa szkodliwie na organizmy wodne.

Dodatkowe informacje ekologiczne:

Informacja AOX:

Ze względu na zawartość materiałów, które nie zawierają chlorowców organicznych, produkt nie przyczynia się do zanieczyszczenia AOX ścieków.

Zawartość metali ciężkich i związków wg. wytycznych EG nr 76/464 EWG:

Produkt zawiera dwutlenek tytanu (TiO₂), siarczek cynku (ZnS), siarczan baru (BaSO₄), tlenek cynku (ZnO).

Ogólne wskazówki:

Unikać niekontrolowanego przedostania się do środowiska.

Produkt zawiera wyłącznie składniki nieorganiczne; określenie danych ekologicznych, jak np. biologiczną zdolność rozkładu, wartości CSB i BSB nie są konieczne.

Stopień zanieczyszczenia wody 1 (klasyfikacja własna): słaby stopień zanieczyszczenia wody.

13. Postępowanie z odpadami

Produkt:

Zalecenie: należy odprowadzić do specjalistycznego zakładu utylizacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie utylizacji odpadów.

Europejski Katalog Odpadów:

08 01 11 odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne.

Nieoczyszczone opakowania:

Zalecenie: należy usunąć zgodnie z obowiązującymi przepisami.

14. Informacje o transporcie

KEIMFARBEN GmbH & Co. KG

Strona 5 z 7

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

Nie występuje żadne niebezpieczeństwo przy przewożeniu towaru.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

W kontakcie z chemikaliami należy zachować ogólnie stosowane środki ostrożności. Produkt został sklasyfikowany i oznaczony wg norm EWG.

Zwroty R:

R 52/53 Działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

Zwroty S:

S 2 Chronić przed dziećmi.

S 29 Nie wprowadzać do kanalizacji.

S 61 Unikać zrzutów do środowiska. Postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki.

Przepisy państwowe.

Stopień zanieczyszczenia wody: WGK 1 (klasyfikacja własna): słaby stopień zanieczyszczenia wody.

Kod produktu: M-SK02

Wszelkie prace z tym preparatem należy wykonywać zgodnie z obwieszczeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 169/2003, poz. 1650; Dz. U. z 2007 r. Nr 49, poz. 330).

Wykaz przepisów:

1. Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001 r. (Dz.U.11 poz. 84; 100 poz.1085; 123 poz.1350; 125 poz.1367 ze zmianą z dnia 5.07.02 r. (Dz.U.142 poz.1187).
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666 ze zmianami Dz.U.2004 Nr 243, poz. 2440).
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. 2002 Nr 140, poz. 1171 ze zmianami Dz. U. 2005 Nr 2, poz. 8).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczenia karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne (Dz. U. Nr 142, poz. 1194).
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2005 w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje nowe (Dz. U. Nr 16, poz. 138).
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217/2002 r., poz. 1833).
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz. U. Nr 61, poz. 552).
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. Nr 129, poz. 1108).
10. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62 poz. 628) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
11. Ustawa z dnia 27 maja 2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.).

KARTA CHARAKTERYSTYKI		Wydanie: I
		Data wydruku: 2009-02-24
		Data aktualizacji: 2008-07-15
Nazwa:	KEIM Purkristalat-Farbpulver	

12. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz. U. 2004, Nr 168, poz. 1762) z późniejszymi zmianami.
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2003r. w sprawie informacji o preparatach niebezpiecznych, dla których nie jest wymagane dostarczenie karty charakterystyki (Dz. U. nr 19 poz. 170 z 2003r.).
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych pracach (Dz. U. nr 200 poz. 2047 z 2004r.).
15. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 69 poz. 332 z 1996r.) z późniejszymi zmianami (Dz. U. nr 60 poz. 375 z 1997r., Dz. U. nr 159 poz. 1057 z 1998r., Dz. U. nr 37 poz. 451 z 2001r.).
16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2007 r. Nr 49, poz. 330).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. nr 127 poz. 1092 z 2002r.).
18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 73 poz. 644 z 2005r.).
19. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62 poz. 627 z 2001r.) wraz z późniejszymi zmianami.
20. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199 poz. 1671 z 2002r.) z późniejszymi zmianami.

16. Inne informacje

Dane w tej karcie charakterystyki odpowiadają naszemu obecnemu stanowi wiedzy. Dane dotyczące preparatu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania i magazynowania preparatu nie znajdują się pod kontrolą producenta ani dystrybutora, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie i magazynowanie preparatu, w szczególności za przestrzeganie przepisów prawa, ponosi użytkownik.

Zwroty R:

R 50/53   Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo trzymające się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.